

Vyhodnocení aplikace Pravidel pro přípravu investic na veřejných prostranstvích hl. m. Prahy

Vypracoval Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy
Srpen 2014

Obsah:

- I. Přehled doručených žádostí o Koncepční vyjádření a jejich pozitivní efekt
- II. Vyhodnocení uplatňování Pravidel
- III. Doporučení pro zlepšení efektivity Pravidel a jejich aktualizaci

I. Přehled doručených žádostí o Koncepční vyjádření a jejich pozitivní efekt

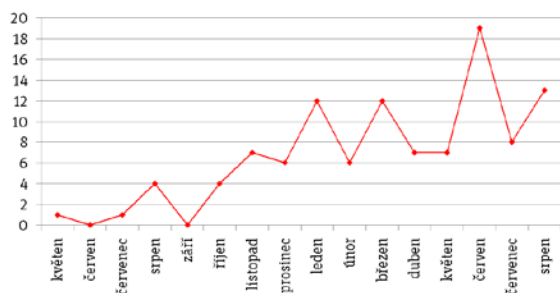
Počet a druh posuzovaných záměrů

Za prvních 17 měsíců (od 16. 4. 2013 do 31. 8. 2014) bylo na IPR doručeno 107 žádostí o vyjádření k záměrům, na které se vztahují Pravidla.

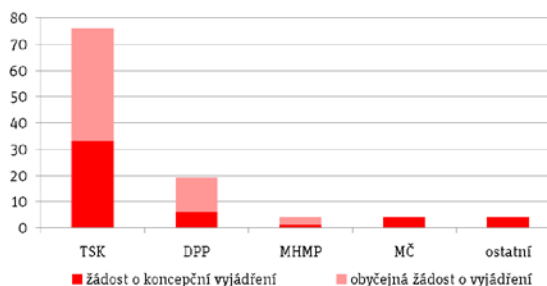
- 76 žádostí se týkalo investic TSK (z toho 59x akce z programu obnovy světelných signalizačních zařízení vč. úprav křižovatek; dále pak úpravy Karlova náměstí, úpravy ulic Bělehradská, Branická, Dvořákovo nábřeží, Husitská, Koněvova a Velešlavínská, úprava tramvajové zastávky Právnická fakulta, výstavba cyklostezky z Krejcárku na Balabenku, výstavba P+R na Evropské ulici a jedna protihluková stěna na Spořilově).
- 19 žádostí řešilo investice DPP (rekonstrukce tramvajových tratí)
- 4 žádosti se týkaly investic MHMP (obchvat Písnice, protihluková stěna ve Stodůlkách, revitalizace Litovického potoka, veřejné osvětlení v Podhoří)

Kromě investorů, pro které je postup dle Pravidel povinný, využily možnosti získat Koncepční vyjádření ve 4 případech také městské části (Praha 4, Praha 7, Praha 10) a ve 4 případech soukromé společnosti (T-Systems – optický kabel v ul. Evropská a Čs. armády, TJ Sokol – veřejné osvětlení před sokolovnou, 2x Freshreal – přípojka sítí výrobního areálu).

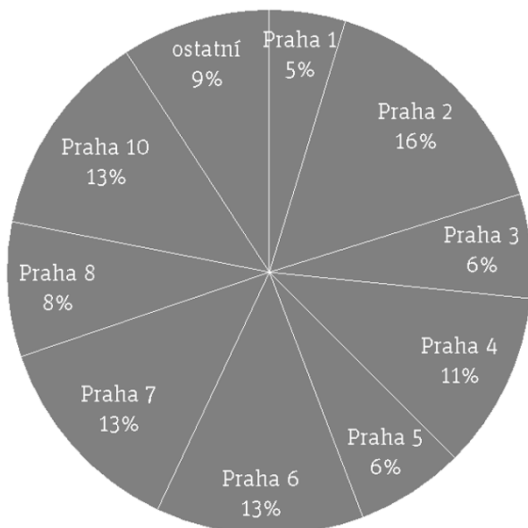
Městské části zaslaly na IPR Praha žádost o vyjádření u dalších 10 záměrů na veřejném prostranství, přičemž v těchto případech městské části nežádaly přímo o Koncepční vyjádření.

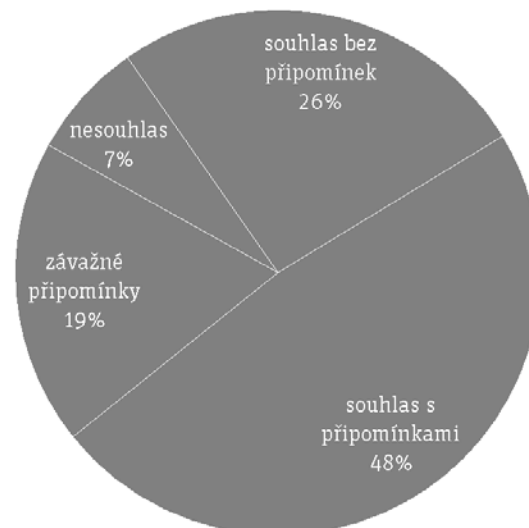
obr. 1: časový vývoj počtu žádostí o vyjádření k záměrům, na které se vztahují Pravidla

obr. 2: počet žádostí o vyjádření k záměrům jednotlivých investorů

obr. 3: rozdělení Konceptních vyjádření dle umístění záměru

obr. 4: rozdělení Konceptních vyjádření dle stanoviska IPR Praha

Pozitivní efekt Konceptních vyjádření na posuzované záměry

Z dohodnutých, případně realizovaných záměrů, u kterých mělo Konceptní vyjádření pozitivní efekt, je možné uvést tyto příklady:

- Karlovo náměstí – dodržení zásad navržených ve „Studii základních úprav Karlova náměstí – Etapa I“, která kladla důraz na zvýšení pobytové kvality prostoru náměstí, estetickou úroveň veř. prostranství a zlepšení bezbariérového pohybu chodců a cyklistů
- Bělehradská ulice – nové stromořadí v horním úseku ulice; lepší pozice některých přechodů pro chodce; chodníkové přejezdy u vyústění areálových a vedlejších komunikací; rozšíření některých chodníků
- smyčka Vypich – nový přechod pro chodce a přejezd pro cyklisty na trase z Ladronky do obory Hvězda
- RTT ul. Na Žertvách – dohoda o vypracování komplexní architektonické studie řešící celý prostor ulice, které se pak rekonstrukce tramvajové trati přizpůsobí
- RTT ul. Sokolovská (Palmovka) – dojednáno sdružení stožárů veřejného osvětlení a trakčního vedení a jejich pravidelné rozmístění
- RTT ul. Sokolovská (Invalidovna) – provedení krytu tramvajové trati způsobem odpovídajícím urbanistické studii pro dané území (a nikoliv původně navrhovaný otevřený kolejový svršek); doplnění několika přechodů pro chodce; nahrazení některých ostrůvkových zastávek zastávkovými mysy

Ve většině případů ještě není možné po roce účinnosti Pravidel efekt Konceptních vyjádření vyhodnotit, protože řada investičních záměrů se stále projednává.

II. Vyhodnocení uplatňování Pravidel

Povědomí o Pravidlech

V případě TSK, jakožto nejvýznamnějšího investora akcí na veřejných prostranstvích a tím pádem i podléhajících Pravidlům, nedošlo k dostatečně efektivnímu rozšíření informace o jejich existenci mezi pracovníky. IPR Praha dostával informace o probíhajících akcích nahodile z jiných zdrojů a musel následně kontaktovat přímo jednotlivé pracovníky TSK a informovat je o platnosti Pravidel. Tato neinformovanost v TSK stále trvá.

Rovněž u magistrátních odborů zřejmě nedošlo k úplnému předání informace (dvě akce OMI MHMP a jedna akce RVP MHMP, které IPR Praha během roku posuzoval, nebyly podány jako žádost o Koncepční vyjádření).

V případě Dopravního podniku a.s. je informovanost o Pravidlech celkově pozitivní.

Z formální podoby žádostí je pak zřejmé, že informace o existenci Pravidel se často nedostává od městských organizací k projekčním kancelářím, které žádosti o vyjádření podávají (více než polovina žádostí je podaná jako běžná žádost o vyjádření).

V mnoha případech byla žádost o Koncepční vyjádření podána v pokročilé fázi projektu, kdy bylo navržené řešení již vyprojektováno ve vysoké podrobnosti a projednáno s dotčenými orgány státní správy. V takových případech je změna projektu na koncepční úrovni neefektivní a není tak naplněn důvod přijetí Pravidel Radou HMP.

Závaznost a uplatňování Pravidel investičními organizacemi

V praxi se ukazuje, že nebylo zcela zřejmé, na které organizace se Pravidla vztahují.

Jistá byla vázanost magistrátních odborů a Technické správy komunikací, jakožto příspěvkové organizace města.

Nejasná byla závaznost Pravidel pro akciové společnosti ovládané HMP. V případě nejvýznamnějšího investora, Dopravního podniku a.s., funguje spolupráce velmi dobře (DP a.s. žádá o Koncepční vyjádření na všechny své připravované akce). Naopak zástupci Pražské vodohospodářské společnosti (100% vlastněné HMP) zastávali názor, že na PVS se Pravidla nevztahují, neboť PVS nečerpá finance z rozpočtu města. Problematická byla závaznost Pravidel i u dalších akciových společností, které investovali záměry na veřejném prostranství (Pražská plynárenská Distribuce a.s., PRE distribuce, a.s.).

Dále ve veřejném prostranství působí společnosti soukromé (např. vlastníci a správci optických sítí), na které se Pravidla nevztahují.

Největší nejasnost a nejnižší účinnost Pravidel je u technické infrastruktury. Přitom právě vedení podzemní technické infrastruktury bývá často hlavní překážkou pro dosažení kvalitního řešení úprav a rekonstrukcí veřejných prostranství. V případě podzemních vedení infrastruktury očekáváme podpurný pozitivní efekt od Pražských stavebních předpisů, které mohou postupně během následujících let pomoci tento problém.

Je třeba dále hledat možnosti, jak efektivně koordinovat rekonstrukce a novostavby technické infrastruktury, které mají přímý i nepřímý dopad na kvalitu veřejných prostranství a efektivitu veřejných investic a které jsou investovány různými společnostmi, často zcela soukromými.

Možným řešením je systematizovat sběr dat. Toto řešení je popsáno v dokumentu schváleném Radou HMP *Strategie rozvoje veřejných prostranství, str. 45, kapitola V.2.4 Sběr dat, systematické vyhodnocování a implementace zkušeností do praxe.* (www.iprpraha.cz/manual -> NÁVRH STRATEGIE -> Kapitola V.).

Mnoho zásahů na veřejných prostranstvích je investováno ze strany městských částí. Tyto záměry většinou sledují kvalitu veřejného prostranství a nebývají tudíž zásadně problematické. Určitá koordinace se záměry HMP ovšem někdy chybí a rovněž pomoc odborné organizace zabývající se kvalitou veřejných prostranství, kterou HMP disponuje, by mohla v některých případech posunout záměr k ještě lepšímu výsledku. Městské části ovšem nejsou povinovány k získání Koncepčního vyjádření, a proto ve většině případů o vyjádření vůbec nežadají, případně se připomínkami ve vyjádření neřídí.

III. Doporučení pro zlepšení efektivity Pravidel a jejich aktualizaci

1. Při přípravě investic na veřejných prostranstvích je potřeba nejprve ujednotit prosazované řešení na straně městských organizací stojících na straně samosprávy (investiční pracoviště, koncepční pracoviště, správce stavby, apod.). Takovéto řešení představuje v procesu projednání jednotný zájem města.
Posouzení záměru v procesu Koncepčního vyjádření je jedním z nejpodstatnějších kroků, jak město jakožto stavebník, dochází ke kýženému řešení. Je nezbytné předkládat připravované investiční akce k posouzení koncepčnímu pracovišti (IPR Praha) již ve fázi záměru či studie, a to ještě před projednáním s orgány státní správy či započtím správního řízení.
Připravované záměry by měly být mimo jiné v souladu se strategickými a koncepčními dokumenty města.
2. Zopakovat výzvu k ředitelům magistrátních odborů a příspěvkových organizací města, aby důsledně informovali všechny příslušné složky svých organizací na všech úrovních o existenci a závaznosti Pravidel, a to včetně požadavku na postup přípravy investic dle doporučení v bodě č. 1. Výzvu zopakovat i všem ostatním organizacím a institucím, kterých se Pravidla týkají.
3. Implementovat Pravidla pro akciové společnosti ovládané HMP. Jejich součinnost je při zvyšování kvality veřejných prostranství nevyhnutelná a společný postup s příspěvkovými organizacemi a městskými částmi je žádoucí.
4. Podporovat aktivní zapojení a koordinaci městských částí v procesech plánování veřejných prostranství. V návaznosti na to prodloužit základní lhůtu pro vydání Koncepčního vyjádření z 30 na 45 dnů, aby mohly být záměry městských investorů konzultovány s příslušnou městskou částí před vydáním Koncepčního vyjádření.
5. Upřesnit ve znění Pravidel, že žádost o Koncepční vyjádření se podává na standardizovaném formuláři dostupném na webových stránkách IPR Praha www.iprpraha.cz/pravidlavp.
6. Pravidla je třeba uplatňovat na investice, které mají vliv na podobu a uspořádání veřejných prostranství a také na jejich režim (dopravní režim, časové omezení přístupnosti apod.).

Na základě výše uvedených doporučení byl vypracován návrh aktualizace Pravidel pro přípravu investic na veřejných prostranstvích HMP a předmětného usnesení Rady HMP.